

Diarienummer
2022/00474 KS

Bilaga 2. Samrådsredogörelse

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Samrådsredogörelse för Sollentuna kommuns vattentjänstplan.....	3
Samrådsprocessen	3
Sammanställning av yttranden	3
Länsstyrelsen i Stockholm	3
Brandkåren Attunda	9
Kommunalförbundet Norrvatten.....	10
Käppalaförbundet.....	11
Sollentuna Energi och Miljö AB (SEOM).....	11
Sollentuna kommuns Miljö- och klimatnämnd.....	12
Övrigt	12

Granskningsversion

Samrådsredogörelse för Sollentuna kommuns vattentjänstplan

Samrådsprocessen

Efter förändringar i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska det för varje kommun finnas en aktuell vattentjänstplan. Kommunstyrelsen gav kommunledningskontoret tillsammans med Sollentuna Energi och Miljö AB i februari 2023 uppdrag att ta fram en vattentjänstplan.

Enligt lagen ska vattentjänstplanen samrådas på lämpligt sätt och i skäligen omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Planen ska även ställas ut för granskning efter samrådet.

Kommunen identifierade inga särskilda fastighetsägare som berörda och valde därför att nå alla fastighetsägare som kan vara intresserade av planen genom information på kommunens anslagstavla, hemsida och även annons i lokaltidningen. Övriga instanser som kommunen bedömde har intresse av planen fick den skickad till sig. Dessa var Kommunalförbundet Norrvatten, Käppalaförbundet, Brandkåren Attunda och Länsstyrelsen i Stockholm. Även kommunens VA-huvudman (Sollentuna Energi och Miljö AB) samt kommunens Miljö- och klimatnämnd fick en inbjudan till samråd skickad till sig.

Samrådet pågick den 3 maj till den 5 juni. Länsstyrelsen bad om och fick förlängd svarstid till den 12 juni.

Sammanställning av yttranden

Länsstyrelsen i Stockholm

I Sollentuna kommun (kommunen) återfinns spillvattenledningar som avleder spillvatten till Käppalaverket, Lidingö kommun, samt dricksvattenledningar som förser stora delar av kommunen med dricksvatten från Görnvälverket i Järfälla kommun. Kommunen uppger att den vid planerade och oplanerade driftsstopp vid Görnvälverket istället får sitt vatten från ett antal grundvattenverk från Norra Stockholmsåsen, däribland Rotsunda grundvattentäkt, som är av regionalt intresse. Utöver detta finns tre större dricksvattenanläggningar inom kommunen, samtliga är grundvattenbrunnar.

Utanför kommunens verksamhetsområde för VA-försörjning finns ca 85 fastigheter med enskilt vatten och avlopp, där en andel planeras för kommunalt VA.

Kommentar

Sollentuna är frågande till var länsstyrelsen fått siffran 85 ifrån. I vattentjänstplanen finns ingen sådan siffra. Antalet fastigheter med registrerade anläggningar för enskild spillvattenhantering är 77, ingen siffra finns för antal fastigheter med enskilt dricksvatten.

De risker som kommunen beskriver gällande ledningar för dricksvatten samt spillvatten som kan orsaka driftsstörningar och som kan komma öka med ett förändrat klimat och ökad nederbörd är främst ledningsbrott som orsakas av översvämning, ras och skred, samt bräddningar från pumpstationer. Gällande dricksvattenledningar hänvisar kommunen till Norrvatten, som utför ett arbete kopplat till dessa risker.

Synpunkt 1

Kommunen bör beskriva mer i detalj vad riskarbetet innebär och vilka åtgärder som planeras, samt inom vilken tidsram.

Kommentar

Text tillagd på sid 13: "Kommunen arbetar med frågan inom sitt klimatanpassningsarbete, men primärt prioriteras frågor kopplat till översvämning. Åtgärder på ledningsnätet genomförs av VA-huvudmannen baserat på deras förnyelseplanering."

Synpunkt 2

Kommunen skriver vidare att SEOM, som är VA-huvudman och elnätsägare inom kommunen, tillsammans med kommunen behöver utarbeta en prioriteringsordning och strategi för att pumpanläggningar och el-försörjning ska kunna säkras. Länsstyrelsen bedömer att detta ska beskrivas inom ramen för vattentjänstplanen. Den vattentjänstplan som har skickats in för samråd är till stor del en beskrivning över nuvarande läge för vattentjänster inom kommunen, och till viss del en plan för hur spillvattentjänster ska tillgodoses. Kommunens förslag till vattentjänstplan innehåller dock inte kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Kommunen behöver således revidera vattentjänstplanen med planerade åtgärder kopplade till att säkra vattentjänster med en tydlig tidsram.

Kommentar

Lagen om allmänna vattentjänster som reglerar kommuners skyldighet att ta fram en vattentjänstplan specificerar inte innehåll i vattentjänstplanen och det finns inga vägledning eller direktiv från ansvariga myndigheter om hur en vattentjänstplan ska upprättas eller vad den ska innehålla. Sollentuna anser att åtgärder i en vattentjänstplan behöver kunna ligga på olika konkreta nivåer, där vissa är av utredande karaktär och andra är fysiska. Åtgärden ni refererar till är av utredande karaktär. Till nästa version av vattentjänstplanen, då vi arbetat vidare med utredningen, kan den ha utvecklats till att bli en mer konkret fysisk åtgärd. Ingen justering gjord.

Synpunkt 3

Kommunen behöver även revidera vattentjänstplanen kopplat till inläckage av dagvatten på spillvattennätet.

Kommentar

Text om detta finns i vattentjänstplanen på sidan 16. Därtill finns en åtgärd om att arbeta med frågan (åtgärd 1 i vattenplanen). Se även svar på fråga ovan. Ingen justering gjord.

Synpunkt 4

Kommunen skriver att det inte sker något regelbundet underhåll på de totalt underjordiska dagvattenmagasin som utgör en del av det allmänna dagvattensystemet. Kännedomen om dessa magasins kapacitet och utformning är i dagsläget begränsad.

Länsstyrelsen anser att det bör beskrivas hur kommunen avser att undersöka kapaciteten och utformningen av de underjordiska magasinerna.

Kommentar

Att ta reda på kapaciteten och utformningen vore önskvärt. Men, eftersom de metoder som krävs (utgrävning) för att undersöka detta är destruktiva innebär utredningen att anläggningen förstörs. Att gräva upp och ersätta fungerande dagvattenanläggningar enkom för att viss kunskap om funktionen saknas är inte motiverad.

Klimat och risk

Kommunen har tagit fram bra underlag för att kunna bedöma översvämningsrisker på grund av skyfall i sin kommun. Utöver det har även översvämningsrisker längs hav och vattendrag samt klimatrelaterade risker såsom saltvatteninträngning i Mälaren beaktats.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen har identifierat tryckstegringsstationer, spillvattenpumpstationer och dagvattenpumpstationer som riskerar att översvämmas vid ett klimatanpassat 100-årsregn samt vid höga havsnivåer och flöden i vattendrag. Kommunen har även identifierat flaskhalsar i ledningsnätet.

Eftersom det är några anläggningar som riskerar att översvämmas har kommunen för avsikt att ta fram en strategi för att säkra anläggningarna för översvämning.

Synpunkt 5

Kommunen kan med fördel förtydliga vilka typåtgärder som planeras för att skydda de olika anläggningarna.

Kommentar

Se kommentar på synpunkt 2 ovan om att åtgärder behöver kunna vara på olika nivåer. Åtgärden går ut på att ta reda på den bästa lösningen (utifrån många perspektiv) på respektive plats. Eftersom detta arbete ännu inte gjorts kan typlösningar inte redovisas i dagsläget.

Synpunkt 6

Vid val av åtgärder ska, om möjligt, öppna skyfallslösningar och naturbaserade lösningar föredras eftersom de kan ha fler funktioner och nyttor än att enbart skydda mot översvämning. Kommunen behöver redovisa och konkretisera strategin vid uppföljning av vattentjänstplanen.

Kommentar

Ja, det är kommunens tanke om inte arbetet färdigställts innan dess.

Synpunkt 7

Sida 12: Är det ett syftningsfel eller stämmer det att varken Görvälns vattenverk eller grundvattenverkan kommer kunna vara i drift vid ett skyfall?: ”Även om en brunn skulle påverkas av översvämning, till följd av skyfall eller höga vattenstånd i sjöar och vattendrag, bedömer man att brunnen kan vara i bruk relativt snabbt efter utpumpning och ny påfyllnad. Det är därför relativt osannolikt att varken Görvälns vattenverk och grundvattenverken skulle kunna vara i drift vid ett skyfallsscenario.”

Kommentar

Meningen har förenklats och rättats. Nu står det: ”Det bedöms därför osannolikt att både Görvälns vattenverk och grundvattenverken samtidigt skulle vara ur funktion vid ett skyfallsscenario.”

Länsstyrelsen ser positivt på att VA-huvudmannen SEOM tagit fram en vattenplan år 2020 och att de arbetar med en plan avseende de risker som skyfall och översvämningar kan orsaka på VA-nätet. De har tagit fram en förnyelseplan för samtliga kommunala ledningsnätstyper och håller på att ta fram flödesmodeller för samtliga ledningsnätstyper. De leder arbetet med upprättandet av en nödvattenplan för kommunen. Alla dessa planer utgör en grund för kommunens sammanställda vattentjänstplan, för att på ett långsiktigt hållbart sätt säkra dricksvattenförsörjningen till kommunens invånare både avseende kvantitet och kvalitet.

Kommentar

Sollentuna vill förtydliga att det är kommunen som ansvarat för att ta fram riskhanteringsplanen för skyfall och översvämningar. Det är även kommunen som med stöd av VA-huvudmannen tagit fram kommunens vattenplan.

Länsstyrelsen ser positivt på att både Norrvatten och Sollentuna kommun framtidssäkrar både dricksvattenproduktion och distribution. Norrvatten bygger bland annat ut Görvälns vattenverk i etapper, arbetar med risk- och kvalitetssäkring på grund av den framtida ökade

riskerna för skred, ras, gamla ledningar, skyfall samt översvämningar. Kommunen kontrollerar det kommunala ledningsnätet, tar fram hydrauliska modeller för ledningsnätets dimensionering och installerar tryckstegringsstationer för dricksvatten i händelse av översvämningar. Avseende enskilda dricksvattenbrunnar i kommunen kan det även finnas ett framtida behov av att identifiera om verksamhetsområdet för dricksvatten kan behöva utökas till dessa områden.

Kommentar

Länsstyrelsens text ovan innehåller fel som Sollentuna vill rätta/kommentera.

Sollentuna vill förtydliga att det är VA-huvudmannen (SEOM) som tillsammans med Norrvatten framtidssäkrar dricksvattendistributionen.

Sollentuna vill även poängtera att det är VA-huvudmannen, inte kommunen, som "kontrollerar det kommunala ledningsnätet", under förutsättning att Länsstyrelsen avser den allmänna anläggningen vilket borde vara fallet eftersom det är i kontexten vattentjänster.

Sollentuna vill även poängtera att varken kommunen eller VA-huvudmannen (SEOM) "installerar tryckstegringsstationer för dricksvatten i händelse av översvämningar". Detta är inte heller något som står någonstans i vattentjänstplanen. Tryckstegringsstationer finns på dricksvattenledningsnätet men har inget med översvämningshantering att göra.

Vattenskyddsområden

I Sollentuna ligger Rotsunda vattenskyddsområde (en del av grundvattenförekomsten Stockholmsåsen), som enligt Regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län/RVP har högsta regionala prioritet. När det gäller dricksvattenproduktion och distribution till kommunen är det i första hand VA-huvudmannen Norrvatten som producerar och distribuerar dricksvatten till Sollentuna kommun från Görvålns vattenverk, via Sollentuna Energi och Miljö AB/SEOM.

Kommentar

Sollentuna vill förtydliga att det är SEOM som är kommunens VA-huvudman, inte Norrvatten.

Grundvattnet inom Rotsunda vattenskyddsområde nyttjas dock både i samband med planerade och oplanerade driftstopp i Görvålns vattenverk, varför den är en viktig kommunal vattentäkt. Länsstyrelsen ser positivt på att Sollentuna kommun är med i Norra Stockholmsåsens grundvattenråd, arbetar enligt mål och åtgärder i RVP samt håller på att revidera skyddsföreskrifterna för Rotsunda vattenskyddsområde.

Kommentar

Sollentuna vill förtydliga att Rotsunda är en regionalt, inte kommunalt, viktig grundvattentäkt. Sollentuna vill även förtydliga att det inte är vi som reviderar skyddsföreskrifterna för

Rotsunda och Jästbolagets skyddsområde. Det är Norrvatten och Jästbolaget tillsammans med Länsstyrelsen som äger det arbetet. Sollentuna är remissinstans.

I vattentjänstplanen nämner kommunen att det finns skyddsföreskrifter (Sollentuna kommun 1974) gällande vattenskyddsområde för vattentäkterna vid Rotsunda och Jästfabriken. Gällande skyddsföreskrifter utgör inte ett fullgott skydd enligt kommunen, och revision pågår av vattenskyddsområdets avgränsning med tillhörande skyddsföreskrifter.

Vidare uppmärksammar Länsstyrelsen att det i kommunens översiktsplan omnämns att vattenskyddsområdet i Norrviken – Rotebro samt grundvattenförekomsterna i norra Stockholmsåsen ska skyddas och beaktas vid all byggnation och verksamhet inom påverkansområdet. I översiktsplanen står det även att riksintresseanspråket för vattenförsörjningen behöver beaktas i de utbyggnadsplaner som översiktsplanen pekar ut i Rotebro.

Synpunkt 8

Länsstyrelsen anser att detta bör omnämnas tydligare i vattentjänstplanen, och att fortsatt hänsyn bör tas i och med utbyggnadsområdet Rotebro.

Kommentar

Synpunkten handlar om en sorteringsfråga. Sollentuna vill undvika upprepningar som återkommer i fler dokument eftersom dokumenten ofta revideras med olika revisionsintervall. Sollentuna anser att en kommentar om ”att riksintresseanspråket för vattenförsörjningen behöver beaktas i de utbyggnadsplaner som översiktsplanen pekar ut i Rotebro” hör bättre hemma i översiktsplanen än i vattentjänstplanen. Inga justeringar har gjorts.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att i samband med det fortsatta arbetet med aktuell vattentjänstplan, även stämma av och ta hänsyn till pågående revidering av skyddsföreskrifterna för Rotsunda vattenskyddsområde. Detta för att undvika krockar mellan olika dricksvattenrelaterade frågor och bestämmelser.

Kommentar

Sollentuna välkomnar nya skyddsföreskrifter att förhålla sig till och kommer självklart ta dessa i beaktning så snart de blir gällande, men det ligger inte inom vår rådighet att de fastställs.

Fysisk planering

Synpunkt 9

I översiktsplanen visar kommunen på betydelsen av en ansvarsfull dagvattenhantering där både kvalitativa och kvantitativa aspekter ska beaktas. Länsstyrelsen ser positivt på det,

och önskar att det även i vattentjänstplanen tydligare bör framgå en koppling till översiktsplanens ambitioner. Det är av stor vikt att ställningstaganden i både översiktsplanen och vattenplanen beaktas i vattentjänstplanen och i den fortsatta planeringen.

Kommentar

Synpunkten handlar om en sorteringsfråga. Sollentuna vill undvika upprepningar som återkommer i fler dokument eftersom dokumenten ofta revideras med olika revisionsintervall. Vi har valt att hantera frågor som främst kopplar till skydd och förbättring av ytvatten och grundvatten i enlighet med miljöbalkens krav om miljökvalitetsnormer i kommunens vattentjänstplan medan vattentjänstplanen utgår från lagkrav i lagen om allmänna vattentjänster. Inga justeringar har gjorts.

Övriga synpunkter

Sollentuna kommun har en vattenplan (beslutad 2020) där åtgärder för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten föreslås. De åtgärder som presenteras i vattentjänstplanen överensstämmer antingen med åtgärderna i vattenplanen eller påverkar inte möjligheten att genomföra dem. Sammantagen kommer inte vattentjänstplanen att äventyra möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten eller försämra statusen i någon vattenförekomst.

Synpunkt 10

Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna åtgärderna i vattenplanen inte är tillräckliga för att miljökvalitetsnormer för vatten kan följas i kommunens vattenförekomster Norrviken och Edsviken. Genomförs alla åtgärder i vattenplanen kan dock situationen förbättras. Länsstyrelsen bedömer att vattentjänstplanen varken försvårar eller underlättar att miljökvalitetsnormer vatten följs.

Kommentar

Inga justeringar har gjorts.

Brandkåren Attunda

Brandkåren har inget att erinra gällande vattentjänstplanen. I övrigt önskar Brandkåren Attunda att dimensioneringen av vattenförsörjning för brandsläckning även i fortsättningen dimensioneras i samråd med Brandkåren Attunda enligt P114 (Distribution av dricksvatten), vilken innehåller tidigare VAV P76 Vatten till brandsläckning. Brandkåren Attunda ser positivt på de aspekter gällande robusthet kopplat till framtida klimatförändringar och eventuella ras, skred och översvämningar som diskuteras i planen.

Kommentar

Yttrandet föranleder inga justeringar i vattentjänstplanen.

Kommunalförbundet Norrvatten

Efter förslag från norrvatten har flera språkliga justeringar gjorts för att förtydliga texten. Samtliga justeringar har varit av mindre karaktär undantaget ett stycke som lagts till under rubriken ”Skydd av grundvattnet”. Såhär lyder det nya stycket:

”I Sollentuna är grundvattenskyddet en komplex fråga eftersom stora delar av Stockholmsåsen ligger under det bebyggda samhället. Det finns många risker att hantera för att skydda grundvattnets kvalitet och kvantitet, bland annat; förorenad mark, påverkan från dagvatten från bebyggelsen och infrastruktur samt risk för bräddning av spillvatten. Skyddet av grundvatten är inte bara relevant ur dricksvattensynpunkt utan kopplar även till lagkrav om att följa miljö kvalitetsnormer för grundvattenförekomsterna. Åtgärder och förhållningssätt för att skydda och förbättra den kemiska och kvantitativa statusen i vårt grundvatten hanteras därför i kommunens vattenplan.”

I övrigt hade Norrvatten dessa specifika synpunkter som bör kommenteras:

Synpunkt 1

Sida 12 gällande ” Om den tillfälliga händelsen beror av skyfall blir föroreningen oftast inte så problematisk eftersom det sker en utspädning av den kemiska föroreningen tack vare de stora vattenmängder som skyfall medför.”

Norrvattens synpunkt: Samtidigt innebär kraftiga skyfall en ökad risk för bräddning och därmed en försämrad råvattenkvalitet. Därför angeläget att dagvattenlösningar så långt möjligt är konstruerade för att minimera denna risk.

Kommentar

Texten är Norrvattens egen formulering Stycket handlar inte om spillvatten utan om kemiska ämnen. Sollentuna bedömer att risken för bräddning i vatten inom Sollentuna som mynnar i Mälaren är relativt liten. Därtill ligger Sollentuna långt ifrån Mälaren och en bräddning i Sollentuna skulle därmed osannolikt ge effekter på råvattnet i Mälaren. Inga justeringar har gjorts.

Synpunkt 2

Sida 13 gällande ”Eftersom dricksvattenledningsnätet är trycksatt är risken liten för extern påverkan vid skyfall och översvämningar. Den risk som kan uppstå är främst kopplad till ras och skred, som kan dra med sig befintliga ledningar.

Norrvatten synpunkt: Risken är framförallt kopplad till påverkan på vattentäkterna, såväl grundvatten som ytvattentäkt.

Kommentar

Kommentaren är korrekt, men inte relevant för det stycket/kapitlet som handlar om Sollentunas ledningsnät.

Synpunkt 3

Sida 18 fig. 4 gällande enskilda avlopp i förhållande till verksamhetsområde för spillvatten.

Norrvattens kommentar: Enligt LAV är det väl en skyldighet att koppla in sig på det kommunala nätet inom verksamhetsområdet?

Kommentar

Nej, skyldigheten enligt LAV handlar enbart om VA-huvudmannens skyldighet att tillhandahålla tjänsten. För fastighetsägaren utgör tjänsten snarare en rättighet/möjlighet, se LAV §16:

En fastighetsägare har rätt att använda en allmän va- anläggning, om fastigheten:

- 1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och*
- 2. behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.*

Käppalaförbundet

Käppalaförbundet har fått planen på remiss och har följande synpunkter:

Synpunkt 1

På sidan 15 står att spillvatten som avleds till Käppalaverket släpps ut i Lilla Värtan. Detta stämmer inte då spillvatten som avleds till Käppalaverket släpps ut i vattenförekomsten som kallas Askrikefjärden efter att det renas på Käppalaverket.

Kommentar

Rättelse har gjorts i texten i enlighet med yttrande.

Sollentuna Energi och Miljö AB (SEOM)

Som framgår i förslag till vattentjänstplan är planen ett resultat av bred samverkan mellan SEOM/Vatten och den strategiska enheten för samhällsbyggnad på kommunen. SEOM är medförfattare till stora delar av planen och har också fått sina synpunkter hörsammade på de områden som ligger utanför SEOMs rådighet.

Vidare framgår att koncernens tidigare samverkan med att ta fram den Vattenplan som antogs av kommunfullmäktige 2020 utgör en god grund för detta arbete, där fler av frågorna redan har bearbetats. I enlighet med beslut om Vattenplanen har SEOM sedan tagit fram en förnyelseplan för samtliga ledningstyper samt en nödvattenplan. SEOM arbetar också med att ta fram hydrauliska modeller över ledningsnätet. Kommunen har arbetat vidare med framtagande av plan för hantering av skyfall och översvämningar.

Utifrån det omfattande arbete som kommunkoncernen redan gjort inom vattenområdet har arbetet med framtagandet av vattentjänstplanen till viss del bestått i att ompaketera redan framtagen information.

Denna vattentjänstplan är en första version och kommer att utvecklas framledes. SEOM är nöjd med hur planen utformats så här långt. SEOM är också glad över den arbetsprocess och det samarbete som legat till grund för framtagandet av planen. Det ger goda förutsättningar för fortsatt framgångsrikt samarbete.

Kommentar

Yttrandet föranleder inga justeringar i vattentjänstplanen.

Sollentuna kommuns Miljö- och klimatnämnd

Miljö- och klimatnämnden har inga synpunkter på förslaget till vattentjänstplan.

Kommentar

Yttrandet föranleder inga justeringar i vattentjänstplanen.

Övrigt

Författarna har gjort mindre justeringar i texten för att förtydliga och rätta språkliga aspekter.